

ACC. NR M. 12896: 1-4.

Landskap: *Västergötland* Upptecknare: *Karinne Hellberg*
 Härad: *Västlän* Berättare: *Elsa Nilson*
 Socken: *Västak* Berättarens yrke:
 Uppteckningsår: *1953* Född år *1889* i *Västak*

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Väster i hushåll, läkekonst o. magi. s. 1-2.

LUF 72.

Öknamn, kalasätt och skämt om olika
bygdens innevärdare. s. 3.

" 80.

Andrade varor vid landsbygdsbarnens
matvårdsförsörjning. s. 4.

" 92.

Skriv endast på denna sida.

Euceriötter kokas och sedan dricker man spadet och det hjälper mot bliskstarr.

Enkelt ekrem hjälper getpsors. Själken, blommanna och bladen kokas och ekremet tvätts med spadet.

Tallskum hjälper mot reumatism. Oljan kokas ut de nya skotten på tallarna och det sjuka stället tvätts med oljan.

"Tilda på lufta" lagade till ett pläster av talg, grankäda och beck och det hjälpte mot räk.

"Att en näve lockade blibär, så går magontet bort", sade min skollärare och det gjorde det.

Råa lingon utan socker är feberdrivande.

Väkebla' groblad, kan man lägga på sår. Så slutar det blöda och värt och klida försvinner.

Rökswamp lade man också på sår för att stilla blödning.

När kreaturen inte kunde kissa, kockte man persiljerötter och gav dem spadet och det hjälpte.

Luf. 72

1

Matiskt lade man i brännvin och det drack
man mot förkyllning och när man hade ont i
magen. Svarta vinbär och brännvin var också
mycket.

När spädbarn fick törsten sålde man en
sked av 'törsketrä' *Rhamnus frangula*?, och med
den skeden matades barnet och då gick det vita
kort.

Torkade ormbunkar i madrassen skyddar
från allt ont.

Det gick hjälpte även myrbad. Myror kokas
och silas från och sedan badar man i vatten.

En bonde som blev ormbiten drack brännvin
som han lagt levande rödmyror i och han blev
inte sjuk baken av ormbittet eller myrorna.

Tamvåarna i Genus aurags särskilt ryfikna
och därför sade man: Jeremidera di ä så förbitna
så di hänger rum "hårsagöka (beckasin) i kää."

Följande kausa är enligt berättelsen ej fullstän-
dig, men G. kunde ej minnas hur den löt i förbätt-
ningen: Härja varja, Utvängstorp skater
höppar rum skater, Hängsdale fjä (Härja varja,
Utvängstorp skater höppar som skater.)

Stadsinverånarna ville lura bönderna, därför
sade man: Skörde, Skara, Falköping, Hjo
där alla tjura ä skälmsra bo.

Om Härjaborna sade man för och kanske än
att "Härjabora di ä så dumma ä snåla så di
kan en inke ungas mä."

Saretorps socken ä stor och ligger på Håkens-
ås. Hade förr viliga förbindelser därför heter det: Ut-
rikes i Sattorp. Den del av socknen som ligger högst
upp på Håkensås kallas "Svåsockaböjda (bygden) på grund
av all snön på vinterna.

Nu finns det ingen, som bakar i murugnen här i trakten.
Vi slutade helt med det på 1930-talet. Xessfrimman bakade
jag i murugnen, när jag ville ha riktigt gott bröd,
men man skapade ner i hela stugan med eldningen,
så det var arbetsamt. Järnspis fanns sedan 1880-talet
och i den ugnen bakade jag för det mesta.

Nu händer det någon gång, att jag köper bröd hos
handlaren. Han tar bröd från Tidaholm och Falköping.
Men för det mesta bakar jag själv.

Hela den gamla stugan med murugnen revs 1950,
så i stugo är stod murugnen oansvänd. Jag tror, att
det är vanligt, att folk låter murugnarna vara kvar
även sedan de slutat baka i dem, för det hör inte
till det lättaste att riva dem.